

17.04x15.45	1	15	עמוד	הארץ - כותרת	20/09/2016	55206128-9
בועז סנג'ור - ראש החטיבה למשפט פלילי וקרימינולוגי - 26330						

בועז סנג'ור

משטרה גוזלת אזרחיה

אינני טוען כי בהכרח ניתן להרשיע שוטר זה או אחר בע"בירות אלה, אך עצם ההתקרבות של המשטרה (המופקדת, כזכור, לא רק על כספי הערבויות, אלא גם על איכפת החוק) באופן שיטתי לקיום יסודותיהן של העבירות, אומרת דרשני המשטרה – באמצעות מח"לקת התביעות, המגישה יותר כתיב אישום מפרקליטות המ"דינה – רגילה לערוך נגד אזרחים מעין "רשימות מכולת" של סעיפי עבירות שכביכול עברו, בדומה לרשימה המפורטת כאן, שטרחתי והכנתי עבורה. האם תפיק את הלקחים הנדרשים ותתקן מיידית את הליקויים הצורמים, כך שתחדל לאלתר לגזול את כספי הערבויות של אזרחיה החלשים? מסופקני. לשם כן מתחייבות כאן פעולות נמרצות של מבקר המדינה. גם הכנסת צריכה להתערב וליזום תיקון של החוק, כך שהחזרת הכספים תהיה אוטומטית ותה"פוך לכלל, לא לחרגי.

פרופ' סנג'ור מלמד במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת גן

טובה עם מערכות ממסדיות, כפי שנכתב. יתרה מכך: העובדה שבמשך ארבע שנים, מ-2012 עד 2015 (כולל), הופקדו כ-24 מיליוני שקלים והוחזרו רק כתשעה מיליון משמעה, שרוב כספי הערבויות (כשני שלישים) כלל לא הוחזרו. זו אינה טעות טטיסטית, זו מגמה מכוערת.

העובדה שרוב כספי הערבויות כלל לא הוחזרו, משמעה כי זו אינה טעות טטיסטית, אלא מגמה מכוערת

כדי להמחיש את חומרת מע"שיה ומחדליה של משטרת יש"ראל אציין, כי הם דומים מאוד לכמה עבירות פליליות הקבורות בחוק העונשין. למשל, סעיף 415 – "קבלת דבר במרמה" (המ"רמה היא בטענה הכוזבת שהכסף יוחזר), סעיף 416 – "תחבולה", סעיף 431 – "עושק" (ניצול חר"סר הניסיון של הזולת). לאלו אפשר לצרף גם כמה וכמה מת"סעיפי החוק המגדיר "גניבה".

לחקירה והימנעות מניסיון הימ"לטות. לכן, יש כשל לוגי ואחיות עיניים בתשובת המשטרה, שלפיה הנתונים פורסמו באופן "חסר בסיס ומגמתי", שהרי יש מקרים שבהם מוגש כתב אישום ותוקף הערבות מוארך. אפשר היה להניח ברמת סבירות גבוהה, כי אם בודקים כמה כסף נכנס וכמה כסף יצא

על פני שנים אחדות, התוצאה, בתום התקופה, צריכה לשאוף לאפס. בוודאי שלא מקובל למצוא פער של 15 מיליון שקלים, שהצטבר במשך כמה שנים. במיוחד לנוכח העובדה שהבירור הצביע במפורש על כך שרבים מאותם אזרחים שאינם מקבלים חזרה את כספי הערבות הם מבצעי עבירות קלות, שה"לקם חיים בעוני, עולים חדשים או ערבים, שאין להם היכרות

נתונים שהתקבלו לבק"ש"ת "רבנים למען זכויות אדם" מכוח חוק חופש המידע עולה, כי הפער בין הסכום הכולל שקיבלה המ"שטרה בשנים 2012-2015 מכס"פי ערבויות של אזרחים שנחקרו ושוחררו, לבין הסכומים שהחזיר, הוא יותר מ-15 מיליון שק"לים (כך בכתבה של יניב קובוביץ', "הארץ", 30.8). הבירור נעשה בע"קבות פנייה של עולים מאתיופיה, שהתקשו לקבל חזרה 3,000 שק"לים שהפקידו כערבות בעת חקירת בנם. הכסף הוחזר באיחור של כח"צי שנה, ורק לאחר פנייה ללשכת המפכ"ל. אותו מפכ"ל שהכיר לא"חרונה ב"נטייה טבעית" של שו"טרים לחשוד יותר בעולים, כפי שפורסם ("הארץ", 31.8).

חשוב לדעת, כי כמעט תמיד יש להחזיר את כספי הערבות. אפילו אם הוגש כתב אישום (ונגד רוב החשודים והעצורים כלל לא מוגש כתב אישום) זכאי אזרח לקבל חזרה את כספי הערבות, לכל המאוחר עם סיום משפטו, אם עמד בתנאי שחרורו, שהם בדרך כלל הופעה